

Klaipėdos
universitetas

Sveikatos
mokslų fakultetas

Klaipėdos
universitetas

30
metų

**XXI-OJI NACIONALINĖ MOKSLINĖ
KONFERENCIJA
„Į SVEIKĄ GYVENSENĄ IR SKAIDRIĄ BŪTĮ
VYDŪNO KELIU“**

Konferencijos pranešimų medžiaga

Klaipėda, 2021

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės
Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB)

Mokslinis komitetas:

Pirmininkas: prof. dr. Artūras Razbadauskas,
Klaipėdos universiteto rektorius

Nariai:

prof. habil. dr. Algimantas Kirkutis
prof. dr. Elvyra Acienė
prof. habil. dr. Ingrida Baranauskienė
prof. dr. (hp) Leta Dromantienė
prof. dr. Arvydas Martinkėnas
prof. dr. Daiva Mockevičienė
prof. dr. Sigutė Norkienė
doc. dr. Aelita Skarbalienė
prof. habil.(hp) dr. Dalia Marija Stančienė
prof. dr. Asta Šarkauskienė
doc. dr. Marija Truš

Organizacinis komitetas:

Pirmininkė: Goda Sakalauskaitė

Nariai:

prof. dr. Birutė Anužienė
Dainius Aponkus
Erika Butkutė
lekt. dr. Sigita Derkintienė
lekt. Rita Gikarienė
Juozas Ivanauskas
doc. dr. Asta Kiaunytė
lekt. Viktorija Lukminaitė
lekt. Jurgita Raišutienė
Tatjana Žuravlioiva

Leidinio sudarytoja:

prof. dr. Birutė Anužienė

© Klaipėdos universitetas, 2021

ISBN 978-609-481-100-5

SLAUGYTOJŲ PATIRTIS, TEIKIANT PRIEŠMIRTINĘ PAGALBĄ LIGONINĖJE

Gintautas Minelga, prof. dr. Danguolė Drungilienė
Klaipėdos universitetas

Įvadas. Suteikti reikiamą pagalbą mirštančiam pacientui – didžiulis iššūkis slaugytojui, nors mirtis ir neatsiejama jo darbo dalis. Nuolatinis kontaktas su mirštančiais pacientais laikoma kaip viena iš daugiausiai streso sukeliančių slaugos praktikos užduočių. Slaugytojų darbo krūvis slaugant mirštantįjį labai didelis, o artimieji su savo poreikiais tampa dar vienu streso šaltiniu. Paciento artimiesiems mirties akivaizdoje taip pat sunku laikytis aukščiausių moralės reikalavimų ir logiškų sprendimų, todėl etiniai konfliktai susiję su priešmirtine slauga tampa gana dažni. Ne visi slaugytojai geba atlaikyti nuolat patiriamą darbo įtampą, todėl padidėja nepageidaujamų sveikatos problemų tikimybė. Slaugytojui, norint teikti kokybišką priešmirtinę pagalbą, labai svarbios žinios ir patirtis šioje srityje. Nors Lietuvoje atlikta daugybė tyrimų, skirtų įvairių susirgimų slaugos ypatumams nagrinėti, mažai kalbama apie profesionalios pagalbos mirštančiajam teikimo aspektus.

Tikslas. Išanalizuoti slaugytojų patirtį teikiant priešmirtinę pagalbą ligoninėje.

Metodika. Anketinės apklausos būdu apklausta 220 slaugytojų nuo 19 iki 65 metų, dirbančių Vakarų Lietuvos ligoninėse, reanimacijos (62 proc.) ir paliatyviosios pagalbos skyriuose (38 proc.). Tiriamieji pildė anketą, kurią sudarė Frommelt'o požiūrio į mirštančiųjų slaugą skalė ir Collet-Lester mirties ir mirimo baimės skalė. Duomenys analizuoti statistinio paketo (SPSS) 17.0 versija pagalba.

Rezultatai. 90,9 proc. slaugytojų buvo tikintys, 76,2 proc. turėjo artimo žmogaus netekties patirtį, o 89,8 proc. turėjo žinių mirties klausimais. Visi buvo slaugę nepagydomomis ligomis sergančius asmenis. Slaugytojams reikėjo įsivaizduoti savo pačių ir kitų mirtį įvertinant nuo 1 (visiškai nesvarbu) iki 5 (labai svarbu). Didžiausią nerimą dėl savo mirties kėlė tokie aspektai kaip „Miršti jaunas“ (4,5), „Po mirties netenki tiek daug“ (4,1 balų). Didžiausią nerimą dėl savo mirimo proceso kėlė tokie aspektai kaip „Skausmas mirštant“ (4,3 balų), „Kitų sielvartas tau mirštant“ (4,4 balų). „Protinė degeneracija senatvėje“ (4,1 balų). Kitų mirimo proceso aspektų vertinime didžiausią nerimą kėlė „Matyti, kaip jie kenčia iš skausmo“ (4,2 balų), „Turėjimas būti su tuo, kuris miršta“ (4,1 balų). Slaugytojai sutiko su teiginiais, atspindinčiais teigiamą požiūrį į mirštančiųjų slaugą „Šeimos turėtų pasirūpinti, kad mirštančiam šeimos nariui likęs laikas taptų kuo geresnis“ (4,30 balų), „Šeima turėtų dalyvauti teikiant fizinę slaugą mirštančiam asmeniui“ (4,28 balų), „Mirštančiam asmeniui naudinga išsikalbėti apie savo jausmus“ (4,23). Slaugytojai pažymėjo, jog mirštančio asmens slaugymas yra vertinga patirtis, tačiau sudėtinga sukurti artimus ryšius su mirštančiu asmeniu, o šeimos nariai, kurie lieka arti mirštančio asmens, trukdo profesionaliai slaugai.

Išvados. Tyrimo rezultatai parodė kad slaugytojų požiūris į mirtį priklausė nuo emocijų ir išgyvenimų, patirtų slaugant pacientus jų gyvenimo pabaigoje. Slaugydami mirštančius pacientus slaugytojai patiria stresą, nerimą, baimę, dvasinius pergyvenimus.

Reikšminiai žodžiai: mirtis, priešmirtinės pagalbos teikimas, slaugytojai

Literatūra:

- Callender T, Riley J, Broadhurst H, et al. 2017. The Determinants of Dying Where We Choose: An Analysis of Coordinate My Care. *Ann Intern Med.* 167:519.
- Cook D, Rucker G. 2014. Dying with dignity in the intensive care unit. *N Engl J Med.* 370:2506.
- Drungilienė D, Mockienė V. 2014. Mirties akivaizdoje: priežiūra gyvenimo pabaigoje. Reabilitacijos mokslai: slauga, kineziterapija, ergoterapija. 1,(10):5-11
- Lewis K. 2013. How nurses can help ease patient transitions to end of life care. *Nursing older people.* 8(25):22-26.